

Bruxelles, 6.12.2012
COM(2012) 757 final

2012/0352 (NLE)

Propunere de

DECIZIE DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI

**de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2011/344/UE privind acordarea de
asistență financiară din partea Uniunii pentru Portugalia**

EXPUNERE DE MOTIVE

La 17 mai 2011, Consiliul a acordat Portugaliei, la cererea acesteia, asistență financiară (Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE a Consiliului), cu scopul de a sprijini un solid program economic și de reforme care vizează redobândirea încrederii, permițând economiei să revină la o creștere sustenabilă și asigurând stabilitatea financiară în Portugalia, în zona euro și în UE.

În conformitate cu articolul 3 alineatul (10) din Decizia 2011/344/UE, Comisia a efectuat, împreună cu FMI și în colaborare cu BCE, a șasea evaluare a progreselor înregistrate în implementarea măsurilor convenite, precum și a eficacității și a impactului social și economic al acestora.

Ținând seama de evoluțiile economice, fiscale și financiare recente și de măsurile de politică, Comisia consideră că, pentru a garanta atingerea obiectivelor programului, sunt necesare unele modificări ale condițiilor de politică economică pe care s-a bazat asistența, conform explicațiilor din considerentele propunerii de modificare a deciziei de punere în aplicare a Consiliului.

Propunere de

DECIZIE DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2011/344/UE privind acordarea de asistență financiară din partea Uniunii pentru Portugalia

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 407/2010 al Consiliului din 11 mai 2010 de instituire a unui mecanism european de stabilizare financiară¹, în special articolul 3 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 3 alineatul (10) din Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE a Consiliului, Comisia a efectuat, împreună cu Fondul Monetar Internațional (FMI) și în colaborare cu Banca Centrală Europeană (BCE), a șasea evaluare a progreselor înregistrate de autorități în implementarea măsurilor convenite, precum și a eficacității și a impactului social și economic al măsurilor respective.
- (2) După un declin puternic de 3 %, în termeni reali, în 2012, se așteaptă ca activitatea economică să se redreseze treptat începând cu a doua jumătate a anului 2013, ratele de creștere trimestrială urmând să revină la valori pozitive. Pe termen mai lung, se estimează că redresarea economică se va accelera în 2014 în pofida unor dificultăți ale consumului intern. Asupra perspectivelor macroeconomice planează riscuri. În special, o deteriorare mai pronunțată decât se prevăzuse a climatului economic în anumite țări din zona euro ar putea avea repercusiuni asupra Portugaliei.
- (3) Obiectivul privind deficitul bugetar de 5 % din PIB rămâne valabil pentru 2012, în ciuda riscurilor existente. Deși, în ceea ce privește cheltuielile, execuția bugetară rămâne sub control, până în octombrie veniturile continuă să scadă sub obiectivele revizuite deja în sens descrescător. În vederea îndeplinirii obiectivului privind deficitul, sunt puse în aplicare măsuri suplimentare care vizează realizarea de economii de aproximativ 0,3 % din PIB, dar există unele incertitudini în ceea ce privește rezultatele finale. În sfârșit, autoritățile statistice continuă să analizeze dacă vânzarea concesiunii aeroportului (ANA), estimată la 0,7 % din PIB, poate fi tratată ca o operațiune cu efect de reducere a deficitului.
- (4) Legea privind bugetul pe 2013, care a fost adoptată la 27 noiembrie, include măsuri discreționare de peste 3 % din PIB pentru a se atinge în 2013 obiectivul privind deficitul de 4½ % din PIB. În ceea ce privește cheltuielile, bugetul prevede o reducere semnificativă a costurilor salariale în sectorul public prin intermediul unei reduceri a personalului, combinată cu reducerea remunerațiilor pentru ore suplimentare și a altor plăți compensatorii.

¹ JO L 118, 12.5.2010, p. 1.

Se vor intensifica eforturile de raționalizare în sectoarele sănătății, al întreprinderilor deținute de stat și al parteneriatelor public-privat (PPP) și se vor reduce în continuare cheltuielile sociale. În ceea ce privește veniturile, bugetul prevede o amplă reformă a impozitului pe veniturile persoanelor fizice (Personal Income Tax - PIT), care va reduce numărul de tranșe de impozitare și va crește rata medie de impozitare în vederea alinierii la standardele europene, menținând în același timp caracterul progresiv și reducând avantajele fiscale. În plus, un impozit suplimentar de 3,5 % este perceput pentru partea din venitul impozabil care depășește salariul minim. Se percepe, de asemenea, un impozit suplimentar de solidaritate de 2,5 % pentru veniturile din tranșa superioară de impozitare și de 5 % pentru veniturile de peste 250 000 EUR. Veniturile provenite din impozitul pe profit cresc, de exemplu, prin intermediul limitării posibilității de deducere a costurilor aferente dobânzilor, prin intermediul reducerii pragului de aplicare a celei mai mari rate de impozitare a profitului și prin intermediul schimbării metodologiei care se aplică plății anticipate speciale pentru întreprinderile supuse impozitării de grup. Bugetul include, de asemenea, schimbări referitoare la impozitarea indirectă, în special o creștere a accizelor la tutun, alcool și gaze naturale, o lărgire a bazei impozitului pe proprietate și crearea unei taxe pe tranzacțiile financiare. În plus, vor crește contribuțiile sociale, deoarece acestea vor fi aplicate și pentru plățile suplimentare către angajații din sectorul public, precum și pentru indemnizațiile de șomaj.

- (5) Luând în considerare măsurile înscrise în buget, creșterea veniturilor va contribui în proporție de 80 % la ajustarea bugetară din 2013, în timp ce restul de 20 % va proveni din reducerea cheltuielilor (ținând cont de efectul reintroducerii celui de-al 13-lea salariu în sectorul public și al pensiilor lunare de 1,1, ca urmare a deciziei Curții Constituționale). Având în vedere riscurile asociate acestei ajustări bazate în mare parte pe venituri, autoritățile pregătesc măsuri de urgență reprezentând 0,5 % din PIB, care vor fi activate dacă se concretizează riscurile. Măsurile respective vor prevedea mai ales reducerea cheltuielilor, în special reduceri suplimentare ale costurilor salariale, și vor fi precizate la începutul anului 2013, în timp util pentru cea de-a șaptea evaluare.
- (6) Procesul de ajustare bugetară se bazează pe o serie de măsuri structurale pentru a îmbunătăți controlul asupra cheltuielilor publice și colectarea veniturilor. În special, se prevede o reformă aprofundată a cadrului bugetar, pentru a-l alinia cu cele mai bune practici existente în materie de proceduri bugetare și de gestionare. Noul sistem de control al angajamentelor începe să dea rezultate, dar punerea în aplicare trebuie să fie monitorizată îndeaproape pentru a garanta că angajamentele corespund finanțării. Vor continua reformele administrației publice, care au produs deja economii semnificative. Reformele cheie de restructurare a administrației fiscale se apropie de finalizare, iar autoritățile îmbunătățesc monitorizarea și rigoarea în materie de venituri. A început renegocierea PPP și sunt prevăzute economii semnificative în 2013 și în anii următori. Se așteaptă ca întreprinderile de stat să atingă echilibrul operațional, în medie, până la sfârșitul anului. Reformele din sectorul serviciilor medicale produc economii semnificative, iar punerea lor în aplicare continuă respectându-se, în linii mari, obiectivele.
- (7) S-a inițiat o analiză exhaustivă a cheltuielilor, al cărei obiectiv este creșterea eficienței și a echității serviciilor publice, generând totodată economii în ceea ce privește cheltuielile de aproximativ 4 miliarde EUR sau 2,5 % din PIB. Această operațiune vizează reducerea excedentului de funcții și de entități din întregul sector public, precum și realocarea resurselor către domenii de cheltuieli care favorizează creșterea. Până în februarie 2013 ar trebui să se specifice modalitățile de identificare și de cuantificare, precum și calendarul de punere în aplicare a măsurilor. Programul de stabilitate din 2013 va furniza informații suplimentare cu privire la planul de consolidare bugetară pe termen mediu.

- (8) În conformitate cu previziunile actuale ale Comisiei în ceea ce privește creșterea PIB-ului nominal (-1,0 % în 2011, -2,3 % în 2012, 0,3 % în 2013 și 2 % în 2014) și cu obiectivele bugetare de 5 % din PIB în 2012, de 4½ % în 2013 și de 2½ % în 2014, se estimează că ponderea datoriei în-PIB va evolua după cum urmează: 108,1 % în 2011, 120 % în 2012, 122,2 % în 2013 și 122,3 % în 2014. Ponderea datoriei în PIB se va stabiliza începând cu anul 2012 și va urma o traiectorie descrescătoare după 2014, în ipoteza continuării reducerii deficitului. Evoluția datoriei este afectată de o serie de operațiuni financiare în afara bugetului, inclusiv de achiziții importante de active financiare, în special în vederea unei eventuale recapitalizări a băncilor și a finanțării întreprinderilor de stat, precum și de diferențele dintre dobânzile acumulate și dobânzile plătite efectiv.
- (9) Operațiunea majorării de capital în valoare de 8,2 miliarde EUR este aproape finalizată și va permite băncilor participante să acopere rezervele de capital impuse de ABE și să îndeplinească obiectivul de 10 % până la sfârșitul anului, fixat de program pentru capitalul de bază de rangul 1. Obiectivul indicativ de 120 % până în 2014 pentru raportul dintre împrumuturi și depozite va fi probabil îndeplinit, unele bănci situându-se deja sub acest prag în prezent. De asemenea, se intensifică eforturile de diversificare a surselor de finanțare ale sectorului corporativ. Sunt în curs de finalizare actele legislative privind soluționarea situațiilor de criză în sectorul bancar, inclusiv cele referitoare la planurile de redresare, băncile-punte și fondul de soluționare a situațiilor de criză bancară.
- (10) Au fost realizate progrese suplimentare în punerea în aplicare a unor reforme structurale de consolidare a creșterii economice și a competitivității. Pe lângă consolidarea politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, autoritățile s-au angajat să reducă plățile compensatorii pentru a promova flexibilitatea pieței forței de muncă și crearea de locuri de muncă. Punerea în aplicare a planurilor de acțiune privind învățământul secundar și formarea profesională se desfășoară, în ansamblu, conform planificării.
- (11) Avansează într-un ritm adecvat și transpunerea directivei privind serviciile, care vizează reducerea barierelor la intrarea pe piață și încurajarea concurenței și a activității economice prin facilitarea accesului pentru întreprinderile nou-intrate pe piață în diferitele regimuri economice. De asemenea, sunt în curs de simplificare atât procedurile de acordare a licențelor, cât și alte sarcini administrative din diferite sectoare economice, cum ar fi mediul și amenajarea teritoriului, agricultura și dezvoltarea rurală, industria sau geologia. Este în curs de elaborare o lege-cadru de stabilire a principiilor de bază ale funcționării celor mai importante autorități naționale de reglementare (ANR), prin care acestea vor beneficia de o mare independență și autonomie.
- (12) Reformele sistemului judiciar continuă să avanseze conform calendarului stabilit. S-au înregistrat progrese suplimentare privind reducerea cauzelor nesoluționate și unele reforme mai ample, precum reorganizarea geografică a jurisdicțiilor și reforma Codului de procedură civilă.
- (13) Fiecare măsură prevăzută de prezenta decizie este esențială pentru restabilirea unei situații economice și financiare solide în Portugalia și pentru refacerea capacității sale de autofinanțare pe piață,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Articolul 3 din Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE se modifică după cum urmează:

(1) alineatul (7) se înlocuiește cu următorul text:

„(7) În 2013 Portugalia adoptă următoarele măsuri, conform prevederilor memorandumului de înțelegere:

- (a) Deficitul public nu trebuie să depășească 4½ % din PIB în 2013. Bugetul pe 2013 cuprinde măsuri permanente de consolidare bugetară reprezentând cel puțin 3 % din PIB, vizând reducerea deficitului public în intervalul de timp menționat la alineatul (3). Guvernul portughez analizează noi modalități de a spori ponderea reducerii cheltuielilor în cadrul pachetului global de consolidare aferent anului 2013, pentru a asigura, pe termen mediu, o ajustare bugetară favorabilă creșterii și axată pe partea de cheltuieli. Având în vedere riscurile pe care le implică execuția bugetară, guvernul portughez elaborează până la începutul anului 2013 măsuri de urgență reprezentând 0,5 % din PIB, care trebuie activate în cazul unei concretizări a acestor riscuri.
- (b) Bugetul pe 2013 cuprinde măsuri de creștere a veniturilor, în special o reformă a impozitului pe veniturile persoanelor fizice care simplifică structura impozitului, o lărgire a bazei de impozitare prin eliminarea unor avantaje fiscale și creșteri ale ratei medii de impozitare, păstrându-se în același timp caracterul progresiv; o lărgire a bazei de impozitare a profitului; o creștere a ratei de impozitare a venitului din investiții; o creștere a accizelor și modificarea impozitelor recurente pe proprietate.
- (c) Bugetul pe 2013 cuprinde măsuri de reducere a cheltuielilor, în special o raționalizare a administrației publice, a educației, a serviciilor medicale și a prestațiilor sociale; o reducere a costurilor salariale prin intermediul unei reduceri atât a personalului permanent și temporar, cât și a remunerațiilor pentru ore suplimentare; raționalizarea transferurilor și a subvențiilor sociale publice și private; o reducere a transferurilor către autoritățile locale și regionale și o reducere a cheltuielilor operaționale și de capital efectuate de întreprinderile de stat.
- (d) Portugalia continuă punerea în aplicare a programul de privatizare.
- (e) Portugalia elaborează orientări comune privind previzionarea veniturilor pentru administrațiile subnaționale.
- (f) Portugalia intensifică utilizarea serviciilor partajate în administrația publică.
- (g) Portugalia reduce numărul de sucursale locale ale ministerelor de resort (de exemplu serviciile fiscale, securitatea socială, justiția), prin reunirea acestora în cadrul „ghișeului cetățeanului” și prin intermediul dezvoltării în continuare a e-administrației pe durata programului.
- (h) Portugalia continuă reorganizarea și raționalizarea rețelei de spitale prin specializarea, concentrarea și reducerea dimensiunii serviciilor spitalicești, prin gestionarea comună și operarea comună a spitalelor. De asemenea, Portugalia finalizează punerea în aplicare a planului de acțiune până la sfârșitul anului 2013.
- (i) Portugalia realizează o evaluare cuprinzătoare a funcționării pieței locuințelor, cu sprijinul unor experți de renume internațional și în urma adoptării modificărilor la Legea privind noile contracte de închiriere nr. 6/2006 și la Decretul legislativ care simplifică procedura administrativă în cazul renovărilor.
- (j) Portugalia elaborează un sistem de înregistrare funciară la nivel național pentru a permite o distribuție mai echitabilă a costurilor și a beneficiilor la executarea planificării urbane;

- (k) Portugalia asigură operaționalitatea deplină a instrumentului de gestionare menit să analizeze, să monitorizeze și să evalueze rezultatele și impactul politicilor de educație și de formare și instituie școli profesionale de referință.
- (l) Portugalia încheie procesul de adoptare a modificărilor sectoriale restante care sunt necesare pentru aplicarea integrală a directivei privind serviciile.
- (m) Portugalia pune în aplicare măsuri specifice pentru a realiza o reducere constantă a cauzelor nesoluționate referitoare la măsuri de execuție, în vederea soluționării numărului de cauze restante aflate pe rol.
- (n) Portugalia adoptă legea cadru privind principalele autorități naționale de reglementare care le garantează acestora independența deplină, precum și autonomia financiară, administrativă și de gestiune.
- (o) Portugalia își ameliorează mediul de afaceri prin completarea reformelor în curs de reducere a sarcinii administrative (ghișeul unic prevăzut de directiva privind serviciile și proiectele fără autorizare prealabilă) și printr-o mai mare simplificare a procedurilor actuale de acordare a licențelor, a reglementărilor și a altor sarcini administrative din sectorul economic care constituie un obstacol major pentru dezvoltarea activităților economice.
- (p) Portugalia încheie procesul de reformă a legislației privind activitatea portuară și sistemul de guvernanță portuară, inclusiv revizia concesiunilor referitoare la operațiunile portuare.
- (q) Portugalia pune în aplicare măsurile de consolidare a funcționării sistemului de transport.
- (r) Portugalia implementează măsurile de eliminare a acumulării deficitelor în sectorul energiei și transpune integral cel de-al treilea pachet de măsuri privind sectorul energiei.”

* JO L 376, 27.12.2006, p. 36.

** JO L 255, 30.9.2005, p. 1.

*** JO L 48, 23.2.2011, p. 1.

- (2) alineatul (9) se înlocuiește cu următorul text:

„(9) Pentru a restabili încrederea în sectorul financiar, Portugalia își recapitalizează în mod corespunzător sectorul bancar și asigură un proces riguros de reducere a gradului de îndatorare. În această privință, Portugalia pune în aplicare strategia privind sectorul bancar portughez convenită împreună cu Comisia, BCE și FMI, astfel încât să se poată menține stabilitatea financiară. Mai exact, Portugalia:

- (a) încurajează băncile să își consolideze în mod sustenabil rezervele de capital;
- (b) asigură o reducere echilibrată și ordonată a gradului de îndatorare în sectorul bancar, care rămâne esențială pentru eliminarea permanentă a dezechilibrelor de finanțare. Planurile de finanțare ale băncilor urmăresc o reducere a raportului împrumuturi - depozite la o valoare indicativă de aproximativ 120% în 2014 și o reducere a dependenței de finanțarea din partea Eurosistemului pe termen mediu. Aceste planuri de finanțare sunt revizuite trimestrial;

- (c) încurajează diversificarea alternativelor de finanțare pentru sectorul corporativ și în special pentru IMM-uri printr-o serie de măsuri care vizează îmbunătățirea accesului acestora la piețele de capital și la asigurarea creditelor de export;
- (d) continuă să raționalizeze grupul CGD, deținut de stat;
- (e) optimizează procesul de recuperare a activelor transferate de la BPN la cele trei societăți-vehicul investițional deținute de stat prin externalizarea administrării activelor la un terț profesionist, cu un mandat de recuperare a activelor în timp. Guvernul portughez selectează partea responsabilă cu administrarea creditelor prin intermediul unei proceduri de licitație concurențiale și include stimulente adecvate pentru a optimiza recuperările și a reduce la minimum costurile operaționale în cadrul mandatului. Guvernul portughez asigură transferul la timp al filialelor și al activelor în celelalte două societăți-vehicul investițional de stat;
- (f) elaborează și pune în aplicare soluții care oferă alternative de finanțare pentru sectorul corporativ în afara creditelor bancare tradiționale, pe baza setului prezentat de propuneri preliminare de încurajare a diversificării alternativelor de finanțare pentru sectorul corporativ. Guvernul portughez evaluează eficacitatea sistemelor de asigurare a creditelor de export finanțate de bugetul public cu scopul de a adopta măsuri corespunzătoare, compatibile cu legislația Uniunii, de promovare a exporturilor;
- (g) asigură modalitățile de finanțare inițiale și periodice pentru fondul de soluționare a situațiilor de criză bancară în două etape, mai întâi prin aprobarea unui decret legislativ privind contribuțiile băncilor la fondul de soluționare a situațiilor de criză bancară și apoi prin aprobarea unui aviz de supraveghere cu privire la contribuțiile periodice specifice ale băncilor; adoptă avizele de supraveghere privind planurile de soluționare. La punerea în aplicare a planurilor de redresare a băncilor și de soluționare a situațiilor de criză bancară se acordă prioritate băncilor de importanță sistemică;
- (h) pune în aplicare un cadru prin care instituțiile financiare să utilizeze reeșalonarea extrajudiciară a datoriilor gospodăriilor, facilitează depunerea cererilor de restructurare a datoriilor întreprinderilor și pune în aplicare un plan de acțiune pentru a sensibiliza publicul cu privire la instrumentele de reeșalonare;
- (i) prezintă Parlamentului modificări ale cadrului juridic care reglementează accesul la capitalul public, pentru a permite statului, în anumite condiții strict delimitate și în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat, să exercite controlul asupra unei instituții și să efectueze recapitalizări obligatorii. ”

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Portugaliei.

Articolul 3

Prezenta decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*